

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Conlucrarea cu Justiștii și socialiștii.

Să vorbește azi tot mai mult și să va vorbi mai ales de aci înainte mult, despre așa-zisa: alianță (întovărășire) între partidul koșutist alui Justh, cu socialiștii, și apropierea lui de naționaliști, ori a naționaliștilor de el.

Să știe, că conducerea partidului nostru național a hotărât în o ședință a sa ținută de curînd, că partidul nostru naționalist, conlucrează bucuros alături de ori-care alt partid din țară, care luptă și pentru votul universal. E drept că această »conlucrare» nu să înfățișeze ca o »alianță» (tovărășie de arme în ori-ce privință), ci mai mult numai ca o întâlnire vremelnică și din întâmplare pe același câmp de luptă, și pușcînd spre aceeași țintă, — la care după ce s'ar ajunge, drumul fiecărui partid s'ar duce iar de sine, lîngă olaltă ori chiar unul contra altuia.

Așa și avem să înțelegem noi arătarea ciudată de a vedea partidul nostru național românesc, luptînd alături de cel național unguresc alui Justh, și de cel internațional (care nu ține la nici o națiune) al socialiștilor.

Deși până la atîta acest lucru să poate înțelege și îngădul, — totuși ținem să arătăm, că frații noștri de luptă Slovaci, nu-'s chiar de o părere cu noi.

Indată-ce s'a dat în vileag știrea, că Justiștii cei naționali, s'au prins de mână cu socialiștii cei fără națiune, vre-o 3 foi slovace și-au ridicat cuvîntul să-și arate părerea lor.

„Robotnicki Noviny” (Foaia Muncitorilor), deși foaie scrisă anume pentru ocrotirea binelui muncitorilor, neputînd suferi felul volnic cum sunt conduse în Pesta, trebile la societatea socialiștilor

internaționali, zice că, de vreme-ce la conducerea treburilor socialiste, în Pesta nu sunt suferiți și socialiștii naționali, (care dară cu toate șă-'s și ei socialiști, dar țin și la neamul și legea lor!), — până cînd aceste stări de lucruri v'or dăinui așa: socialiștii slovaci nu pot merge pe un drum cu internaționali din Pesta, și nu e iertat să ajutore nici cu prețul unui bumb de tinichea (pleu) la cheltuelile ce li-să cer dela cassa din Pesta, — *ci ei să vor sili să-și cucerească dreptul lor, din puterile lor proprii, luptînd de sine!*

„Narodny Hlasnik” din T. St. Martin, vorbește în articol de frunte despre legăturile dintre muncitori Slovaci și cei internaționali din Pesta, și spune, că singura purtare cuminte e aceea a muncitorilor slovaci, cari să țin de parte de ortacii internaționali, căci: să nu o ceară asta nimeni dela muncitorul slovac, ca de dragul părerilor și luptelor internaționale să se facă necredincioși către limba mamei lui! Propune dară, că în fața nouelor lupte politice ce să pornesc în țară, partidul socialiștilor slovaci să se alăture la partidul național slovacesc, și mână în mână cu acesta să lupte, nu numai pentru dreptul de vot universal, ci și pentru celelalte trebuințe și cereri naționale ale Slovacilor!

Iar „Slovenske Ludove” din Pojana scrie că: Partidul lui Justh e cel mai șovinist (nesuferitor) dintre toate partidele maghiare, și așadar e dușman Slovacilor! Și numai fiindcă acum luptă și el pentru votul universal de mult cerut de Slovaci, — să poate merge alături cu el, până să va hotărî lupta asta.

E bine ca frații noștri români, între cari încă sunt mulți muncitori români, — să vadă cum judecă conducătorii altor neamuri nemaghiare asuprite din țară,

— despre aceea, că până unde e iertat a merge în întovărășirea cu alte partide din țară, în deosebi cu cel al socialiștilor internaționali.

Luminații fruntași slovaci își iubesc și-și sprijinesc și ei pe muncitorii lor, dar îi obligă a fi socialiști și Slovaci! și a ținea mereu în vedere drepturile și cererile națiunii lor!

În lupta alături cu Justiștii încă e bine să știm, că întru cît stăm alături de ei și până unde merge apropierea, — și mai departe nu! Că nimenea nu e iertat să creadă, că de aci încolo între partidul nostru național românesc, și cutare partid unguresc, este vre-o apropiere, pe care unii alții s'o iee ca o contopire a noastră cu acel partid.

UNELE—ALTELE

Kristoffy — deputat?

Să știe că cel mai urgisit om politic în ochii Ungurilor, e fostul ministru Kristoffy, cel pus de Maestratea Sa după căderea lui Tisza, nainte de venirea kossutiștilor la putere. El a venit nainte cu planul de a să da țării dreptul de vot universal, — care le-a făcut și le face încă și azi celorlalți politici unguri atîta durere de măsele, de ani de zile.

De aceea multora multe s'au iertat, mulți din cei urgisiți pe acel timp pentru că erau cît de cît binevoitori ministerului din care făcea parte și Kristoffy, — să vadă azi iar la loc de frunte, numai pe Kristoffy nu-'l pot ierta patrioții cei mari pentru-că a venit cu planul de a să da poporului drept universal de vot, — căci ei vad că prin asta Kristoffy a volt să ridice poporul de jos mai presus de puterea nemeșilor și rămășițelor nemeștigrufești cari stăpînesc azi în chip tiran țara!

La alegerile trecute nu s'a aflat un singur cerc de alegere care să-'l volască pe acest desfășurător al steagului pentru votul universal.

Acum că la Ciaba fu ucis Achim, — partidul țărănesc de-acolo să spune, că s'a hotărît să facă pe Kristoffy deputat al seui

Dacă cei dela Ciaba s'or ținea de cuvînt, — apoi o să fie o burzuluiiză între patrioți, de mai mare dragul, cînd o să între Kristoffy în dietă!

Vom arăta cum s'o desvolta lucrul.

Justh — ?

Duminecă Justh, conducătorul din partea ungurească a luptei pentru votul universal, a ținut o mare adunare la Cinci-B serici, și acolo vorbind de cîte toate, a atins și despre „naționalități” (neamurile nemaghiare). Iacă ce a zis:

»Programul meu în ce privește naționalitățile (popoarele nemaghiare) este: Acestea să nu păcătuiască contra întregității statului, să nu tragă în afară (a să rupe din astă țară), și, în folosul lor propriu (?) să învețe ungurește. (Aș! C'apoi li-o crește malalul mai bine de lor bosconi în limba maghiară!) Încolo: religia lor, limba și cultura lor, să și-o cultive neîmpedecați! Că doar stăpînirea seminției maghiare e atacată din sus (dela Coroană, mi-te), nu de jos! —

»Impotriva aceloră însă cari țin popoarele nemaghiare în nesfrîșită ferbere, a fost de lipsă să se aducă legi aspre, ba a țîțătorii, după ce au fost odată osîndiți, trebuiau lipsiți de drepturile politice!«

Asta cine-'i prost n'o înțelege: Justh află că încă să poartă lumea în Ungaria prea blind cu noi țîțătorii! Ar trebui să ne despoaie de drepturile politice, iar mai tîrziu să ne lipsască și de averile ce bruș le-am avea!

Zi-'i politică de farisen și trei naintei! Doar sub cuvîntul că e „a țîțător”, după-ce vei fi pus în lege asprimea asta, poți lipsi pe rînd pe toți cărturarii români de drepturile lor politice, aducînd asupra lor zile și mai afurisite ca cele de azi! Dacă Justh în acest fel vrea să se schimbe legea de vot, — apoi mulțam de bunătatea ei. Și din vorbele de mai sus, așa să pare că are de gînd a cere el.

Că ne recunoaște dreptul de a ne cultiva religia, limba și cultura, — e frumos, dar cine te lasă? Că școala țî-o nimicește, pe preoți țî-i robește, limba țî-o alungă acuși și din familie!

Noi n'avem credință de doi bănuți în acest politic și soții seoi.

Cercetarea la Orăștie.

Tabla regească din Cluj care a fost însărcinată de Curie cu cercetarea la Orăștie în urma recursului dat de noi contra păcătoasei alegeri de deputat, — a numit de jude cercetător pe judele de tablă Ujvárosy Miklos, care va veni la Orăștie încă cătră sfârșitul acestei luni și va începe ascultarea numărului martori.

Ascultarea va avea loc în cancelariile judecătorei de aici.

— Ca pregătire pentru această ascultare, căpitanul de poliție Bak-say dela Orăștie, e într'o zi la Berriu, într'alta la Șibot, în alta aiurea, adunând la sfat pe unii alții, pe cari li muștrăluște ce să spună... Vom urmări ascultarea și vom arăta pe fiecare în ce chip a răspuns, — ca să-l știe tot satul de a fost macar aci, în fața judecătii, cinstit ori mișel!

Locuitorii comitatului Hunedoarei.

După cea mai nouă numărătoare, comitatul Hunedoarei are azi 356.000 locuitori, față de 310.000 elți avea acum 10 ani. Deci un spor de 14%, adică bun.

Orașele sunt: Deva cu 8700, locuitori, Orăștie cu 7337, Hunedoara cu 4640, Hațegul cu 3169.

Avem înse comune cari au mai mulți locuitori ca cel mai mare oraș din comitat, anume comuna Petroșeni are azi 12.857 locuitori, Prtrila 9100, Lupeni 8660 — căci băile de cărbuni au atras multime mare de lucrători.

In dietă

să desbata încă budgetul ministerului de culte (pentru biserică și școale).

La cererea de cheltueli în acest punct al budgetului, s'au scris mulți deputați că doresc să vorbească.

Intre cei cari vor lua cuvântul pentru a arăta cu rău și nedrept să folosesc banii țării și în punctul acesta, — este și dl Vasile Dămian, deputatul Zarandului.

Iar pentru a apăra politica (de maghiarizare prin școli) a ministrului, va vorbi renegatul Șiegescu!.

Vom urmări desbaterile.

„Mangra, Tisza și Tribuna“

este titlul unei broșuri de 128 pagini scrisă de dl deputat Dr. Alex. Vajda-Voevod, în contra „Tribunei“ dela Arad, prin care să nizește a arăta, că Mangra și politica sa, ar fi doar și acum în oarecare apropiere de ziarul „Tribuna“ prin unele din persoanele ce stau la conducerea numitului ziar.

Bine înțeles „Tribuna“ protestează cu o indignare mare contra

noului atac ce-i vine ca din senin și pe neașteptate dela o mână atît de tare ca a dlui deputat Vajda.

Credem că broșura nu mult mai drege, nici mai strică din stările de groaznice răsturnări sufletești și de pustiiri jalnice ce s'au înstăpînit pe cele mai bune inimi românești pe urma hărțuții foarte lipsite de tact și de bună chibzuală superioară, ce s'a dat între militanții comitetului național și grupa de politici și scriitori din jurul „Tribunei“. Broșura nici nu mai aduce material nou în discuție, — doar că face slujba pe care o faci aruncînd încă o oală de oleu pe un foc ce era în apunere! Și cîtă lipsă era de apunerea lui, chiar acum cînd voim iar să ne mai războim și cu — adevărații dușmani!

Chiar și ziarul „Drapelul“, un strașnic combatant contra „Tribunei“, își încheie notița cu care vestește ieșirea de sub tipar a broșurei dlui Vajda, zicînd:

„Să nădăjdum, că elucidînd această broșură chestia, va înceta războiul sîrăstic care amărește atît de mult publicul cetitor cinstit!“

Putem nădăjdui? Bine-ar fi. Dar noi nici această nădejde n'o mai avem. Căci contrarii „Tribunei“ spun că nu să stîmpără pînă nu o vor nimici. Iar fiindcă așa ceva merge greu de tot, putem nădăjdui că grețosa harță să se întinză ani de zile! Și fiecare parte să se aleagă zi de zi cu rane noi și cu cununa de laudă ce li-o pusese munca națională trecută, pe cap și unora și altora, tot mai zdrănită, tot mai săracă!.

Prigonirea învățătorilor.

Declînd cu noua lege școlară, care a dat învățătorilor plăți mai bune, dar le-a pus și lanțuri pe mâni și pe picioare, în cît abia mai au o umbră de libertate în mișcarea lor, — soartea multor învățători nu e de pizmuit. Ei au ajuns a fi curat sclavi volnicilor inspectorilor regești și deregătorilor, cari au putere de judecată asupra lor la comitat! Iacă două din miile de nevoi pe cari le-or fi suferind învățătorii noștri de peste tot locul:

Învățătorul din Lupșa, dl Iuliu Tăușan, a fost tras în cercetare disciplinară de deregătorii comitatului Turda-Arieș, pentru-că în vremea alegerilor oarecine a lipit pe zidurile școlăi niște placate de ale candidatului național Dr. Z. Chirtop din Cîmpeni!

Altul. Despre învățătorul Sebastian Ciapa să scrie, că a fost silit de fișpanul Albei-de-jos, să dea la protocol că el numai de aceea a votat cu Dr. Vajda la Ighiu, că a fost amenințat de popor! Că de nu, i-s'a pus în vedere că va fi prigonit ori-unde ar trece în alt loc ca învățător! Și nenorocitul a dat o astfel de declarație ce-l înjosește:

Nouă legea militară.

De mai mult de zece ani, conducerea armatei tot cearcă să își îplinească visul, de a urca cu aproape jumătate numărul reguților și așa al armatei, — dar totdeauna a trebuit să-și retragă planul de urcare, pentru-că politiciii unguri din Pesta ziceau: urcăm numărul de feciori ce dăm armatei, dar numai dacă ne dați: comandă ungurească la regimentele din Ungaria și limbă de slujbă ungurească în locul celei nemțești! Iar cu asta nu s'a învoit Maestatea Sa, că zice că e spre mai ușoara și mai buna conducere, ca toată armata să aibă o singură limbă de comandă și tot o limbă de slujbă. Dar n'o poate face nici pentru cuvîntul, că dacă sparge limba de comandă de dragul unguților, apoi o cer dincolo în Austria și Cehii și celelalte popoare, — și ce s'a alege de conducerea armatei, cînd va avea vre-o zece feluri de comande?

„Nu ne pasă!, au zis Ungurii, nouă ceva trebuie să ne dai, că de unde nu, nu-ți votăm legea de urcare a numărului de reguți, nici bătuti!“

Și de zece ani e o nesfîșită ceartă între Curtea din Viena și capii politici din Pesta pentru lucrul acesta. Cîte guverne s'au răsturnat în Pesta, tot pentru lucrul acesta, că nu puteau zmulge nimic întru maghiarizarea armatei, pe care ei vor apoi să o folosească ca un fel de școală de maghiarizare pentru noi popoarele nemaghiare din țară, cît timp ne stau feciorii sub steag.

Dar conducerii armatei îi era grabă să-și capete odată urcarea numărului de soldați, pentru-ca Impărăția să țină pas cu dezvoltarea armatelor în statele vecine. După multe frămîntări au găsit chipul de a mulțumi cît de cît și pe Unguri, făcîndu-i ca apoi să voteze legea nouă militară, care urcă numărul reguților cu încă 1/2 parte! Iacă ce au făcut: S'au învoit ca pe viitor, la judecătoriile militare din Ungaria, în locul limbii de pertractare și de protocol și de judecată, care era pînă aci cea nemțască la armata comună, — să se aducă limba ungurească, care limba judecătoriilor peste tot în Ungaria!

Iar pofta Ungurilor de a avea armată cu comandă maghiară, au îndreptat-o asupra honvezimei și li-au zis: doar, uite, aveți deja armată națională maghiară! Creșteți-o și întăriți-o pe asta!

Și de aceea noua lege militară ce să va vota în curînd

de dieta din Pesta, aduce următoarele mari schimbări față de trecut:

În loc de 44.000 reguți, cîți aveau să se iee în Ungaria pe an pe sama armatei comune (de linie), vor avea să se asenteze 68.000, — iar pe sama honvezimei, în loc de 12.500 reguți, cîți să luau pîn'acum, să vor lua 25.000, — de tot dară, în loc de 56.000 feciori, să vor cere pe viitor 93.000, — cu 30 mii mai mult!

Dar fiind-că o urcare de 1/2 parte a statului de soldați, ar cere și cheltueli cu a treia parte mai multe, ceea-ce ar fi o sarcină grozavă pentru țară, — apoi s'au înțeles conducătorii armatei cu ministri, că dară pe viitor slujba feciorilor să nu mai fie de 3 ani, ci numai de 2 ani.

Cu toate acestea urcarea din vorbă a numărului soldaților, trage după sine și o simțită urcare a cheltuelilor! Anume: pentru armata comună să vor cere pe viitor cu o sută de milioane coroane mai mult decît pîn'acum, iar pentru honvezime cîte 40 milioane mai mult, pe an! La oaltă cu 140 milioane mai mult, și numai de o comandă, — dar pe rînd vin ele cereri de-ți urcă pîn' n cap! Că trebuie pentru arme și mondururi tot mai mult! Și trebuie pentru tunuri la honvezi. Că pîn' aci honvezimea n'avea tunuri. Ea stătea numai din pedestrași și călăreți. Acum le dă și lor tunuri, ca să fie bucuria Ungurilor mai deplină că au în honvezime o armată «națională» cît mai întregă.

Și acum apoi sunt bune toate. Dacă și-au putut vîri limba macar în cancelariile judecătoriilor militare, — dieta lor va vota toate greutățile foarte marice să cer țării!

O noutate vrednică de pomenit din noua lege, mai e și aceea, că pe viitor și învățătorii vor avea de slujit un an întreg de zile, ca voluntari, și nu numai 8 săptămîni ca pîn' aci.

Două mari nenorociri la adunări de zbor cu mașinile.

Duminea trecută înghă Paris, pe cîmpul de zboruri Invisy, s'a petrecut o florosă nenorocire: Să începuse marea întrecere între mașinile de zburat, de a face drumul prin aer dela Paris la Madrid (din Franca în Spania). 20 de mașini cu 20 din cei mai vestiți și curajoși zburători, s'au pus pe întrecere.

Foarte multă lume era adunată în jurul cîmpului de pe care avea

să pornească zborul, aşezată în tribune (scaune mari ocolite, pentru cîte una două familii). Într-o astfel de tribună să afle ministrul preşedinte al Franței Monis, cu ministrul de războiu Bertheaux, milionarul Deutsch și alți cîteva oameni însemnați și familia lor.

Deodată mașina unui zburător, Train, după-ce făcuse cîteva mișcări frumoase, — stricîndu-se ceva la ea, începe să se clatine, să se leagne fără putere de a să mai cîrmească, apoi să rezeze în jos, luncînd cu luțea de săgeată și căsu cu teată greutatea pe tribuna în care ședea ministrul preşedinte și ministrul de războiu! Așa de nenorocit a levit cu ferele ei pe ministrul de războiu Bertheaux, că acesta a rămas mort aci pe loc. Iar ministrul preşedinte Monis a căsu amefit, cu obrazul sfîșiat și capul spart, plin de sînge! Asemenea greu rănit a fost milionarul Deutsch și alții din tribună!

E jale și spaimă mare în toată Franța. Pe nenorocitul min'ștru de războiu l'au îngropat cu mare pompă pe cheltuelile statului. Monis să afle mai bine, dar abia în o lună de zile de să poate intră deplin.

— O nenorocire de același fel să scrie că a fost a doua zi în țară Petersburg (Rusia). Un zburător după-ce a ocolit de 2-ori cîmpul de zbor, la a treia ocolire s'a prăbușit cu mașina între privitori, rînd foarte greu pe zeci de inși! Cîc 6 persoane ar fi murit peste noapte în urma rînilor ce au căpătat.

Convocare.

Prin acestea să convoacă adunarea ordinară a Reprezentanței gimnaziului public român gr.-or. din Brad pe Sîmbătă în 21 Mai v. (ziua S. S. Constantin și Elena), pe lîngă următoarea Ordine de zi:

1). După săvîrșirea serviciului divin împreună cu chemarea Duhului Sfînt și cu slujba părăstasului pentru odihna sufletelor reposaților binefăcători ai institutului — gimnazial, deschiderea adunării la 11 ore în localul cunoscut.

2). Prezentarea actelor.

3). Raportul anual al directorului gimnazial despre starea învățămîntului.

4). Raportul comitetului despre activitatea sa și despre starea proceselor fondului.

5). Raportul comisiei reprezentanței și, în necs cu acesta, aprobarea rațiociniului fondului gimnazial pe anul 1910 și a celorlalte fonduri administrate de comitetul gimnazial și corpul profesoral.

6). Propunerea comitetului în chestia vînzării pămînturilor și caselor de pe teritoriul comunei Mihăleni.

7). Budgetul fondului gimnazial și a celorlalte fonduri pe anul 1911.

8). Alegerea verificatorilor protocolului adunării.

9). Închiderea adunării.

Brad la 3/16 Mai 1911.

Diracțiunea.

Dela Asociațiune.

Aviz abonenților „Bibliotecii Poporale” a Asociațiunii. Ne vedem îndemnați a ruga pe abonenți, să țină samă de multele greutăți ce a trebuit să întîmpinăm la pornirea acestei nouă lucrări. Nu în nepăsarea noastră, ci în firea lucrului trebuie căutată cauza micilor neregularități ivite în decursul expediției numerilor apărute până acum. Până acum au apărut trei numeri, cari au fost trimiși abonenților. Nr. 4 și 5 apare într-o singură broșură, de unde vine și întîrzierea de o lună și se va espedia în zilele din urmă ale lunii lui Maiu. Rugăm deci pe toți abonenții să fie în așteptare, căci în zilele viitoare vor primi și Nr. 4—5, iar de aici încolo în fiecare lună broșura făgăduită. Sibiu, în 9/22 maiu 1911. Administrația „Bibliotecii Poporale” a Asociațiunii.

Literatură

Premii școlarelor.

Cei-ce doresc a face o bucurie micilor copilași de școală, după examen, la încheierea anului școlar, să împartă între cei mai silitori premii (cîste cu laudă). Iar aceste premii, nu pot fi nimic mai bun ca: cărți plăcute, alese anume pentru micii cetitori. Acele cărți au să fie așa alese, ca ele să țină peste vară locul învățătorului pe lîngă copilul ieșit dela școală! Anume ele să-l atragă și să-l îndemne pe băiețaș a ceti și peste vară și a nu da cu totul uitări cartea cu slova ei vorbitoare!

O cărticică foarte potrivită de acest fel, e broșura „Bălăior și Tămăiță” scoasă de sub tipar de „Librăria Națională” dela Orăștie, care cuprinde povestiri morale bine alese, scurte, drăguțe, atrăgătoare, cari plac foarte tinerimii.

Stăruim să se dea această cărticică tinerimii ca premiu la examene. Prețul numai 50 fil. și 5 fil. porto.

Bibliotecii

de 12 cor., 25 cor., 50 cor., etc.

„Librăria Națională” din Orăștie, ca să vie în ajutorul celor ce doresc a avea în casele lor cea mai frumoasă podoabă ce o poate avea azi un om ce să țină om cu carte: o bibliotecă cit de cit (un șir de cărți de cetit) — a ales din ce s'a scris mai bun românește trei grupe de cărți, după 3 prețuri, din cari să-și poată alege și cei mai săraci și cei mai cu prindere, după plac. Și anume:

Pentru 12 cor.

Imbie iubitorilor de carte românească, o mică bibliotecă, de 33 cărticele, între cari sunt *poezii*: de Alexandri, Bolintinean, Coșbuc, Eminescu, Goga, Vlahuță, Rosetti; — apoi *nuvele*: de Carmen Sylva, Vlahuță, Sadoveanu, I. Adam, Popovi-

ciu-Bănățeanu, Theurie; *povești* de I. Creangă, D. Srăncescu, Andersen; — *anecdote și glume*; de A. Pan, Esop, Speranță, Dulfu!

De tot 33 cărticele, în care ai de toate: poezie, nuvele, glume și povești. Pentru cei-ce n'au încă o bibliotecă în casa lor, atît e deocamdată destul ca început de bibliotecă (dulapul cu cărți).

Suntem siguri ca cei-ce le vor cumpăra, vor fi foarte mulțumiți de ele, — și fiii lor vor afla aci o cetire plăcută, care-i înveselește și-i luminează în același timp! — Să nu să lase nici un țaran cetitor, să nu aibă și el cel puțin atîta bibliotecă în casa sa! Că mai frumoasă, mai nobilă podoabă în casă, nu poate să aibă!

Pentru cei mai cu dare de mână, a ales apoi Librăria dela Orăștie, un rînd mai mare de cărți în preț **de 25 cor.**,

pentru cari dă: *poezii* de Alexandri, Bolintinean, Coșbuc, Eminescu, Goga, Rosetti, Vlahuță, Stavi și Rotici!; — *nuvele*: de Ciura, Sadoveanu, Vlahuță, C. Sylva, Popovici Băn., Putlitz, Gîrleanu, Cehov!; — *romane*: de Filimon și Fr. Coppel; — *povești*: de Andersen, Flor. Marian, Creangă, Stăncescu, Carm. Sylva, Esop, Dragoslav!; — *glume și anecdote*: de Pann, Speranță, Dulfu; — *teatru*: de Bărsan, Vulcan, Vlaicu, Cosmar; — *știință*: de Hașdău și Dr. Ureche; — *poporale*: *poezii*, *chiuituri*, *doine*.

Adecă: pentru 25 cor., și-să dă din toți ramii literaturii cîte ceva!

Pentru 50 cor.

apoi, dă toate ce să dau pentru 25 cor., dar îmbogățite cu lucrările de căpetenie din ediția de frunte, volumele mari alui Coșbuc, Eminescu, Goga, Sadoveanu, Delavrancea, Slavici, Agîrbiceanu, Carageale, atît în poezie cit și în proză.

Rugăm pe iubitorii de înaintare în cultură, de răspîndire a dragostei de carte românească, să folosească privilegiul, că „Librăria Națională” S. Bornemisa dela Orăștie, a luat asupra sa sarcina de a alege însași și a arangea bibliotecii, mai mici și mai mari, așa ca acelea să cuprindă numai cărți aievea vrednice a sta pe masă ori-cărui Român vrednic, — și să grăbească a-și comanda, care după puterea sa, bibliotecă de 12 cor., de 25 cor., de 50 cor. ori mai mare.

Să trimită ori-cui lista cu numirea tuturor cărților ce să dau de 12 cor., de 25, de 50 cor.

Catalogul

„Librăria Națională” din Orăștie este în zilele astea gata. Cei ce doresc a-l avea, să scrie după el și li-să va trimite! În el sunt înșirate toate cărțile ce să afle în librărie, precum și ce feluri de hîrtie, unelte descrise, — ce icoane sfinte, tablouri (icoane) naționale, etc.

Din public.

Ni-să cere publicarea următoarei notițe, pe care numai cu multă măchălnie o primim, neputîndu-o refuza:

O întîmplare nespuse de tristă și rușinoasă pentru noi Români, s'a petrecut Marți după amiază în piața Orăștiei, pe cînd muzica militară concerta aci. Anume părințele Manase Iar din Simeria, a apărut beat în piața plină de lumea adunată să asculte muzica, și neștiind de sine să acăta de toți oamenii, și de unii ofițeri, punîndu-le întrebări încurcate, iar după-ce muzica a început să cînte, din întîmplare tocmai pontpuriul din „Crai-Nou” de Porumbescu, numitul preot a început să urle și să joace un joc sălbatec în mijlocul pieței, cu pălăria preoțească într-o mână, iar cu ploierul ridicat în cealaltă! Larma și chipul acesta urt, să înțelege a atras în jurul lui copii de stradă și oameni ce rîdeau de el, dar a atras și luarea aminte a întreg publicului mare, iar noi Români cîți eram la plimbare, nu mai știam ce să ne facem de rușine! Și producția lui s'a sfîrșit numai foarte tîrziu, după-ce a întervenit poliția de l'a făcut să plece, împins, și să iasă din piață. Nouă Românilor cari în fața străinilor am avut nenorocul să fim martori acestei scene de destrăbălare, ne-a crepat obrazul de rușine, cu atît mai mult, căci trebuie să se știe, că acest pățimaș, care este preot, de cîte-ori vine la Orăștie, aproape totdeauna arangează cîte un astfel de scandal, despre care trebuie să aibe cunoștință și forul bisericesc din Orăștie, căruia este supus. Dar dacă n'a avut până acum, cazul cel mai nou este suficient, ca să se iee contra lui cele mai stricte măsuri!

Acest trist caz ne mai dovedește din nou, că patima beției preface pe om într'un neom, vrednic de toată jalea. De aceea, feriti-vă oameni buni ca de foc de această patimă urtă și dejositoare.

A. C.

Mulțămită.

La maiatul gimnaziului din Brad au contribuit în folosul fondului morboșilor dela acel gimnaziu; Dnele: Aurelia V. Damian, văduva Tecla Popa, cîte 1 cor.; dăra Irina Cosciuc 2 cor.; dnii: S. Stănilă, (Ribita) 4 cor.; Iuliu Papp, A. Roman, (Lunc. de sus), G. Roth, P. Rimbaș cîte 3 cor.; I. Zerna, I. Impărat, Al. Ghioanca, Em. Comșa, Dr. C. Albu, (Buteni), I. Cutean, A. Gligor, cîte 2 cor.; D. Gernău, G. Körmendy, F. Ursu, G. Popa, P. Mateeșiu, (Valeabrad), I. Bărna, (Vaca), N. Costea, V. Damian iunior, H. Klein, S. Bontos, I. Popescu, G. Jula, D. Ciuhăț, P. Florinca, In. Jula, G. Oțel, cîte 1 cor.; T. Trifan, 60 fil., A. Brădean și A. Bolcu, cîte 20 fil.

Total cor. 51. — Primească mulțămitele noastre.

Adm. „Fondului morboșilor”.

Să pornesc adunările populare.

În urma hotărârii luate de comitetul național, — despre care am făcut pomenire în numărul nostru trecut, — să pornesc mișcări printre Românii noștri, pentru a să arăta care e și azi voința și dorința tare a poporului nostru, privitor la noua lege de alegeri, ce e să se aducă.

Cel dintii centru românesc, care dă de știre că el să pune în mișcare în acest scop, este *Lugojul*. Precum vestește „Drapelul“, ziarul național dela Lugoj, conducătorii români de acolo au ținut o consfătuire, în care au hotărât, că pe *Joi cu 2/15 Iunie* convoacă la Lugoj o mare adunare populară, în care să se iee în desbatere starea politică din țară și treaba cu legea de vot.

Programmul amănunțit al adunării să va publica săptămâna viitoare. Atunci îl vom arăta și noi.

Și până atunci, atragem și noi cu drag luarea aminte a cetitorilor noștri din părțile Lugojului asupra acestei adunări, și stăruim, ca atât aci, cât și oriunde, unde să vor conchema încă în acest scop adunări românești de cătră bărbați de-ai partidului nostru național, — să mergem la ele cu toții, popor și cărturari, domni căputași și frați țărani în haine albe, — ca prin mulțimea noastră și prin tăria glasurilor noastre, să ne arătăm hotărârea nestrămutată a sufletelor, de-a lupta luptă mare și cinstită pentru a câștiga pe sama întregului popor dreptul de vot ce i-să cuvine pe urma jertfelor de tot felul pe care le aduce statului, — și mai presus de toate să scoatem viu la iveală: că *voim să trăim pe aceste plaiuri străbune, ca Români, și ca Români cerem să fim deopotrivă îndreptățiți, noi și limba noastră, cu ori-care alt popor din țară!*

Tineri universitari români — uitați de sine?

— Ni-se scrie din Budapesta:

„Sunt aici în Budapesta vre o 200 și mai bine studenți români, și mulți, foarte mulți dintre aceștia, sunt împărțâși de ajutoare din feluritele fundațiuni ale bisericilor, gr.-or. și gr.-cat. române, îndeosebi mulți au ajutor din marea fundațiune „Gozsdu“. Cei-ce au lăsat aceste fundațiuni toate, au fost bărbați cu inimă remânească mare și au lăsat banii, ca să se crească cu ajutorul lor tineri români, învățați și luminați, cari apoi, la rîndul lor,

ajungînd între frații lor obidiți și rămași mai înapoi în ale învățăturii, să-i întărească în credința într'un viitor mai senin și mai bun.

Mulți dintre tinerii universitari crescuți pe astfel de bani dați lor ca stipendii și ajutoare, au și rămas credincioși neamului lor și numai arare-ori s'a întâmplat: ca astfel de tineri să-și uite de binefăcătorii lor și să se dea mai trziu în coate cu streinii, ba să-și chiar vînză neamul, din sinul căruia au ieșit. Așa a putut face doar un Moldovan Gergely și încă cîtiva uitați de sine.

Cu durere în suflet trebuie să vedem, că să află și în timpul de față la universitatea din Budapesta doi tineri români, cari au stipendiu din fundațiunea *Gozsdu*, dar cari, uitîndu-și de binefăcătorii lor, au pornit pe calea perzării, ceea-ce au dovedit'o prin faptul, că au scris în „coala de înmatriculare“ la universitate, că limba lor maternă e: cea *maghiară!*

Unul dintre aceștia ajungînd în locuință cu alți tineri universitari români, ieșiți din gimnaziu românesc și avînd mai multă putere sufletească remânească, s'a îndreptat încetul cu încetul. Prietiniii lui au început a-l dojeni, a-l mai lua cu buna și l'au făcut să înțeleagă, că cărarea, pe care el a pornit, nu e bună. Și acest tinăr — deși, ca și celalalt, care însă nu s'a îndreptat, a învățat tot la școli streine, — a înțeles adevărul și a învățat românește, ba a cerut dela „*Librăria Națională*“ din Orăștie chiar și o istorie a Românilor, ca să o citească și să cunoască viața poporului din sinul căruia face parte. Nădăjdum că cetîndu-i istoria, vîzînd că și acest popor are în trecutul său multe pagini de istorie frumoasă, eroi aproape fără samăn, binefăcători și luptători mari pentru neam, își va îndrăgli neamul și nu să va mai abate dela el. Întîmplîndu-să așa, aceasta va fi titlu de laudă acestui tinăr în care să trezește sufletul românesc care adormi-să în el prin școală ungurească, precum și bravilor lui prietini, cari l'au știut duce la calea cea dreaptă!

Cu atât mai mult de osîndit e însă celalalt tinăr, care nici până azi n'o voit să înțeleagă păcatul cel mare, în care cadea și ocolește pe tinerii români, cari l'or putea îndrepta.

Ar fi bine, ca on. Reprezentantă a fundațiunii *Gozsdu*, să i-a faptul la cunoștință și să nu dea stipendii la astfel de tineri români, cari românește nu știu și nu simt, cu ce-i românesc nu-și bat capul, iar pe colegiilor români li ocolelesc în tot chipul!

Acest tinăr român, cu limba „maternă“ (?) *maghiară* este: *Tövisi Faur Liviusz*, stipendist al fundațiunii *Gozsdu* Cei chemați să chibzuiască asupra acestei triste arătări

Scrisoare din Budapesta.

Dle Redactor!

În cele următoare voiu să desvălesc în fuga condeiului unele lucruri văzute mai nou în capitala țării noastre. Sunt pe aici atîtea de văzut și omului venit din provincie i-să dă prilegiu a învăța atât de multe! Îți ajunge, să ratacești un ceas două pe străzile pline de zgomot, pricinuit de huritul trăsurilor și al tranvaielor, ca să te simți obosit și să dorești liniștea satelor și a micilor orașe. Dar cu toate acestea e frumos și pe aici, căci zgomotul și alergarea și toată ferberea aceasta, îți arată viață! Atîtea lucruri vezi, cari arată și viața serioasă și cea flustrată, și cea muncitoare și cea trîndăvitoare, înclt nu știi de unde să prinzi firul povestirii.

Nu s'o potrivește să încep mica mea scrisoare spunînd, că pe aici doamnele nu poartă pălăria „a la Napoleon“, care îmi pare în clipele acestea cam... nostimă, și nu se potrivește să vă scriu nici despre strengăriile băeților de stradă, nelipsiți într'un oraș mare, care te calcă pe picioare. În treacăt amintesc doară, că înaintea unei galerii de modă, s'a oprit o doamnă moletă și un bărbat frumos, csipeș. Hainele lucsoase, strălucitoare, face să i-să scurgă ochii după ele. Dna privește, privește, și să adresează bărbatului: „uite, dragă, ce frumoasă e aceea!“ Soțul încrețește nițel fruntea, și-i zice blînd, dar cu oare-care nemulțumire: „mă mir cum îți poate plăcea, dragă, nu vezi cum e lipsită de ori-ce gust“, și o trage mai departe prin furnicarul de oameni, ce mișună pe bulevard. Doamna — o mai urmăresc o clipă — pleacă capul, să desface de brațul soțului și îngînă printre dinți: „așa ești tu, întotdeauna!“

— E căldură groaznică și abia ne mai poartă sărmanele picioare. Cu pretinul meu, care poartă o pălărie, ce sperie domnișoarele cu cari vrem să glumim, abia ne mai tragem până la o cafenea, să ne răcorim. Abia ne așezăm și răsar în jurul nostru o lae de băeți și ne îmbie cu programul dela „*Alergările de cai*“. „Mergem, mă“, zic pretenului meu, care descoperise un deosebit farmec în o ființă pe care o privea acum, uitîndu și, că sunt și eu lângă el. Cu chiu cu vai, am plecat și în 15 minute am ajuns cu tramvaiul.

Alergările să țin în afară de oraș, într'o poiană în forma oului, de o lungime de 2 kilometri. Aceasta e cercul, pe care alcargă caii. Noi am ajuns după ce se începuse alergarea. La rînd erau acum caii de soiul de 2 ani Premiul pentru cel-ce va învinge era 20,000 coroane. Să înșiruiră pentru întrecere 4 cai. Mulțimea ferbea și oamenii făceau rămășaguri între ei, ori la cancelariile anune de prins, că premiul îl va câștiga calul acesta

ori celalalt, care după cum credea. Din un turn, unde era jurul (judcătorii alergării), răsună un clopoțel și mulțimea uriașă, — cam vre o 10.000 oameni, — să liniștă, ca la poruncă. Caii au pornit și ochii tuturor s'au ținut spre direcția, de unde aveau să vie. După 5 minute mulțimea izbucni în urale! Veniau caii într'un galop sălbatic, aproape unul lângă altul! Cu un paș doară înaintea tuturor gona unul negru, strălucitor, călărit de un jocheu (călăreț) arap, care să ridicase în scărițe și lovea calul cu bastonașul, năpraznic! Acesta câștigase! Mulțimea începuse a da năvală nebună la cancelariile primitoare de rămășag. Aceștia erau câștigătorii. Alții înjurau strașnic, că au pierdut.

La aceste „alergări de cai“ din Budapesta să află și boerul *Negruponte*, a cărui cal la „premiul regal“ a fost cel dintii. Dl *Negruponte* a câștigat cu rămășaguri cu tot la această alergare, cam o sută mii coroanel..

— Am plecat iară. „Pe cheiul Dunării!“ (malul întărit), zic eu, și am pornit într'acolo. Obosiți de plimbările multe, pe aici n'am dat decît o raită, să vedem lumea. Pe un scaun era dșoara P. spre care cel mai vechiu filosof ter întorcea mereu ochii plini de dragoste.

Intr'asta ne-am întîlnit mai mulți cunoscuți și pe la 10 ore seara ne-am dus la cafeneaua Românilor. Aici întotdeauna găsești studenți români, dar bine înțeles numai noaptea, după 10 ore. Au masa lor deosebită, pe care stă biletul: „ocupată“, ca străini să nu să așeze la ea. Aici să pune țara la cale și aici să discută despre cearta dintre „*Tribuna*“ și „*Românul*“. Încetul cu încetul vorba trece apoi la: „*Societatea de lectură Petru Maior*“ a studenților români din Bpesta.

Aici să ne oprim, căci avem să destăinăm și să chibzuim asupra unor lucruri și stări bolnave, cari tăinuindu-se mereu pot ruina, orizgudui în chip foarte simțitor această Societate a tinerimii noastre.

În anul acesta Societatea „*P. Maior*“ are abia 66 membri, din cei 200 studenți români, și mai bine, cîți sunt în Budapesta. Din acești 66 de membri, 30—40 nu dau pe la ea aproape de loc, cam 10—15 cînd își aduc aminte, pe la sfîrșitul lunii, cînd nu mai au parale de cafenea, iar restul, — pătura săracă și bună, merge zilnic.

Dar nu acesta e răul cel mai mare, ci totala lipsă de conducere de care suferă azi această Societate.

„Să vezi, frate, cum suntem noi, îmi zice un prietin, cînd l'am întrebat despre: „*Petru Maior*“. — Președintele ni s'a dus de mai bine 2 luni și nici o veste dela el. Ne-am schimbat localul, cum vezi, dar nu avem cu stăplnul casei contract, nu știm condițiile în cari ne-a primit, dar știm, că plătim chirie peste 1500 coroane aici în apropi-

erea norilor, în catul al 4-lea. Acuma a trebuit să provocăm oficios pe președinte să vie să regulăm trebile, dar nici răspuns n'am primit. Ce să facem? Ne-a bătut nenorocul și pace. Și-apoi ce să mai vorbește despre președintele nostru, asta nu cutez să ți-o spun. Ias' că 'i auzi-o poate dela alții.

— „Băeții cetesc?“ — Intrebai,
— „Nu vezi, cărțile cum stau în Bibliotecă? Sunt legate cu sfoară cite 28—30, așa cum fratele Ivașcu le-a legat, ca să nu se peardă pe drum, cînd a mutat Societatea, că el a mutat o cu vre-o 3 inși încă, toți ceilalți n'au avut vreme. Vezi ce neorînduială, ce mizerie, apoi cum să te tragă firea să vii la „Societate“?“

— Dar bine, voi n'ați avut alți oameni să puneți în fruntea „Societății“ care să știe aduce altă viață în ea?

— Nu, și dacă am ajuns aici, în halul acesta unde suntem, vîna o poartă și aceia, pe cari i-am rugat atît de mult să primească conducerea și n'au voit.

Prietinul meu mi-a destăinut de ajuns. Societatea „Petru Maior“, așa cum astăzi tîngește, nu mai e o bucurie și o mîndrie a tinerimii universitare române din Budapesta. Aci trebuie o regenerare. Societatea „Petru Maior“ trebuie trezită la o nouă viață. În anul viitor sunt 50 de ani dela înființarea acestei Societăți. Să va eda un „Almanah“ al Societății, redactat de atîți bărbați fruntași ai noștri, cari au fost membri ai ei, și se va vorbi prin ziare de ea și i-se vor aduce laude și să va ascunde pe o clipă starea bolnavă în care tîngește. Asta însă nu ajunge! Căci prin aceasta numai, nu putem stîrpi răul. Tinerimea română din Budapesta trebuie să înțeleagă, că sfîntă datorie a ei este, ca această societate a sa, să se înalțe! Prin nepăsarea ei, să vadă să nu o ducă la groapă!

Aici e teren de muncă! Aici să poate dovedi, că ce rol are tinerimea română în dezvoltarea noastră culturală! Cei harnici, arate-și aci harnicia lor laudabilă!

Seb. Bornemisa.
stud. în filozofie.

Putera ajunului și postului jidovesc.

Șirele de mai jos sunt scrise de un biet țaran român, care vîlește să arate în ele celorlalți frați ai săi, marea primejdie de care a scăpat, pe citeva vreme, dar care o să urmeze, cu bună samă, cit mai curînd..

Iubiților mei frați țararii Ascultați-mi năcazul:

M'au pus păcatele de am scormonit citeva isprăvuri de ale Jida-

nilor din *Gledin* și scorniturile cu care au îmbătut până acum pe oamenii de acolo. S'a năcăjit rău — după cum am mai scris și în alt număr din această foale. Și-au pus gînd să-'și răzbune în chipul cel mai crud.

Cinci zile au umblat Jidanii noștri prin sat, cu teșii, colînd pe la casele oamenilor, crezînd că doar doar li-să va spune, cine e cel ce-și bate joc de ei, și nu-i »cruță«.

Dar, spre necazul lor, truda le-a fost în zădar. S'au cugetat dară la alt chip de răzbunare: La puterea rugăciunii lor.

Spuneau oamenilor, că așa mare putere are rugăciunea lor jidovească, încît poate să-i scape dela orice năcaz, căci tot rugăciunea jidovească i-a scăpat pe ei dela moarte și cînd au vrut să-'i spînzure creștinii. Au luat apoi în ajutor și o vrăjitoare; s'au dus noaptea (căci atunci e binel) la o babă ce mai are 2 dinți în gură și-i schioapă, ca aceea să-i învețe ce să facă? Ana (vrăjitoarea) i-a și învățat următoarele: Să ajune toată ceata jidovească, cu cățal cu purcel, ce au pe lîngă casă, Luni, Miercuri și Vineri din o săptămîna, iar Ana o să tot blastăme, prin casă, pe afară, prin grajd și prin grădină și prin tot ce să mai ține de jidov. În zilele acelea abia puteau trece oamenii pe stradă, de larma ce o făceau gănile flămînde prin curte, de blăstămii judanului cu cornul în cap și de vrăjiturile babei Ana.

Dar puterea postului a fost mare, căci răzbunarea a urmat curînd. Abia au trecut Luni și Vineri, zilele chinuitoare pentru jidovimea din Gledin, și prada vrăjiturilor a căzut: iubitul nostru învățător R. Cincea, a murit pe neașteptate. Tot satul a îmbrăcat haine cernite de jele, numai jidovul juca de bucurie că: asta mi-a fost aleantul și iacă l'a repus. Jehova! Ei saltau așa de bucurie iar pe babă au îmbătut'o.

Dar bucuria aceasta nu o să le ție mult, căci Sîmbătă o să vadă aceste scrise în Libertatea, și vor vedea că a înviat din morți cel prigunit de ruga lor, sau că acela tot trăește, și postul lor și îmbătarea babil a mers în vînt!

O să se ducă din nou la schioapa, să-i învețe alt blăstăm sau poate că vor blăstăma-o și pre ea împreună cu mine, pentrucă nu i-a fost bună fermecătura.

Eu vîzînd că Jidovii s'au pus pe post și rugăciune ca să ne ceară rău dela Dzeu, m'am pus și eu pe post și rugăciune curată, creștinească, românească, și rog cu foc pe Dzeu, să dea nu rău jidovilor, ci un bine Românilor, anume să le lumineze: sufletele și mințile a vedea ce e de folos lor: a să feri de străinii cei răuvoitori, a-i încunglura pe acela și a-și sprigini numai pe frații lor! — căci prin asta le va veni și lor o viață mai bună pe lumea asta!

N. M. econ.

NOUȚĂȚI

Congregația la Deva. Pe ziua de 30 Maiu e conchemată la Deva congregația comitatului. Are să fie o ședință cum demult nu s'a văzut. Căci în această congregație să va face cunoscut obștei comitatului, că întîiul între slujbașii aleși de ea, de această congregație, vicișpanul, a fost scos din slujbă prin poruncă ministerială, în urma cererii fișpanului, cu care nu să afla chiar pe picior de preținie! Va trebui să se iee la cunoștință asta. Și vor fi, de sigur, arătări de bucurie la oamenii fișpanului, și de supărare la ai vicișpanului.

Sunt apoi a să alege fișolgăbirae la Brad și Hunedoara, — deci oase de împărțit, și așa va fi imbulzală de sprijinitori a unora, ba ai altora.

Să prevede o congregație foarte cercetată și zgomotoasă.

Noi Români am avea de a ne duce nainte destule plîngeri și cereri drepte, — că sunt puse la ordinea zilei și treburi ce ne privesc viața comunală ori culturală de prin comune, — dar în cioroborul acesta patriotic și în vesperiul acesta de patimi, cine mai aude și un glas sincer, serios, cinstit, de Român?

Sunt puse spre desbatere peste 500 (cinci sute) de obiecte. Firește citeve să vor desbate mai cu temei până lumea să va obosi, — apoi peste cele multe să va trece în galop, fără desbatere, fără gîndire, așa cum o face bine să le recomande referentul cutare.

† Aurel Mureșianu. În 19 Mai n. a răposat la Orăștie protonotarul orășnesc Aurel Mureșianu, după un serviciu de 15 ani în slujba orașului, fiind în etate de 49 ani. După-ce în 22 Maiu i-s'a făcut serviciul de înmormîntare după rîtul bis. gr.-cat. române, rămășițele pămîntești i-au fost transportate la Sebeșul săsesc spre a fi așezate spre odihnă de veci în cripta familiară.

Dzeu să-'i dea odihnă!

Răposatul ca funcționar, a fost funcționar cinstit și necoruptibil, — însușire care, durere, trebuie scoasă la iveală ca merit în țară la noi, (ca și în Rusia), deși ar trebui să se înțeleagă de sine! Și încît îl îngăduia starea sănătății sale demult zdruncinate, își făcea datorițele corect.

Ca Român însă, durere, nu avem ce creșta bun și frumos în activitatea lui de funcționar orășnesc, care ținea un post al Românilor la oraș. Cînd cu alegerea sa, clubul român aflase de bine a candida pe altul la acel post. El s'a pus, pe la spatele Românilor, în înțelegere cu clubul unguresc și săsesc, cerînd să-'l aleagă pe el și nu pe cel dorit de clubul românesc.

Clubul unguresc și săsesc l'au și ales, contra voinței clubului româ-

nesc, — și atunci el, om de o fire răzbunătoare, a venit din capul locului cu ură față de clubul românesc, ba față de tot ce e românesc aici, — și de ura asta nu și-a putut descărca inima cît a trăit! Urmarea a fost, că nu ținea deloc la drepturile noastre a Românilor la acest oraș. Deși aici fiecare funcționar are dreptul a refera cauzele ce-'i cad lui spre referare în ședințele sfatului orășnesc (comunitate) în limba sa maternă, și deși așa să și face asta, că: Sași referază nemțește, ungurii ungurește și Români românește (senatorul David de pildă, refera totdeauna românește), — protonotarul Mureșianu n'a dat nici odată această cinste limbei mamei sale, ci el refera totdeauna ungurește, spre vădita plăcere a ungușilor, cari li făceau pentru asta ochi dulci, — deși nu-'l iubiau.

Și precum limba română nu era ocrotită de el întru nimic, așa nici ori-ce altă pricină și cauză românească ce atîrnă cît de cît de ell lată pentru ce avem părerea de rău a nu-'l putea petrece, din acest punct de vedere, la ieșirea sa dintre noi, cu cuvinte de simțită părere de rău, de jale, ca după un frate bun și drag, ci mai curînd ne lasă reci și nemișcați trecerea lui dintre noi. Noi care recunoaștem așa de bucuroși tot ce e bun și frumos românesc în viața fiecărui frate al nostru, ce mult ne-am fi bucurat să arătăm și în legătură cu numele protonotarului orășnesc Mureșianu așa ceva! Dar n'avem ce.

Cine-i va fi urmașul? Azi încă nu să știe. După vechea bună rînduială, care a împărțit slujbele la oraș între cele 3 națiuni ce li locuiesc, ca să fie pace între ele, la acest post n'ar fi să ajungă decît acel candidat pe care li numesc Români prin rostul clubului lor. După cele pățite însă cu alegerea însuși răposatului protonotar, apoi la alegerea de senator în locul regretatului D. David, cînd iubiții „confrăți“ Sași ne răpiră în chip nerușinat postul, căpătînd în el o nemotenie a primarului, — nu avem nădejde că acești faini concețâteni ai noștri, să țină samă de dreptul Românilor nici acum. — Vom aduce încă știri despre pornirile ce să vor arăta.

Nedee la Hondol! O mare petrecere populară — nedee — aranjează comitetul parochial al bisericii gr. or. române din Hondol (dela Deva peste Murăș) a doua zi de Rusalii.

Pentru această nedeie să clădește un pavilion (șopron) anume, mare și încăpător.

Să duce să cînte la petrecere *Muzica militară a Regimentului de inf. 64 din Orăștie*. Muzica sosește a doua zi cu trenul dela 1 oră d. amiaz la Deva și cam la 3 ore va fi în Hondol. Va cînta o piesă și în comuna Certeș în trecerea sa.

Atragem luarea aminte a comunităților din jurul Hondolului, să folosească prilejul a lua parte la o petrecere ca și care mai rar li-să dă să vadă!

Intrarea la nedee 40 cruceri (80 fil.) de persoană.

Școlile din Orăștie — s'au închis toate, fiind foarte mulți copii bolnavi de vărsat mărunt și de durere de grumazi.

Tirgul de mărfuri al Orăștiei, fiindcă ziua de 4 Iunie n. (care e ziua lui) cade pe ziua de Rusaliile apusene, — s'a strămutat pe Simbătă în 3 Iunie.

Maieu rece, cum nu să aștepta nimenea, a dat peste noi. Din toată țara să vestește timp rece, ca în toamnă tirzie, căci pe unii munți mai înalți a căzut zăpadă, iar pe la Solnoc și alte părți din Ungaria, grindină (piatră) foarte mare! În deosebi zilele de Marți și Mercuri în săptămâna asta, au fost reci de tot.

Pe munții Șibișelului (dela Orăștie la cîtiva kilometri), e zăpadă groasă până aproape jos!

Din comitatul Lipto în părțile de Miază noapte ale Ungariei, (între Slovaci), să scrie că acolo a nins peste tot comitatul! La o stîină ce să așezase pe o coastă de munte, au înghețat 33 oi! Prin văci-că e zăpadă până 'n genunchii!

Din foarte multe părți de țară să scrie că au fost cîte 2-3 nopți de îngheț, care a făcut mari stricăciuni în pomi și în viii

Producție în 3 limbi. Nu știm să va mai fi făcut una ca asta în țară, — dar la noi la Orăștie, să face! Pe Simbătă în 27 Maiu n. e arangeată în sala „Transsylvania“ o producție teatrală maghiară, sâsească, și românească! Intli o trupă de 6 persoane joacă ungurește comedia în un act „Katonásan“; după ea altă trupă de 5 persoane piesa germană: „Nach dem Handwerkerball“, și îndată o trupă de 4 români piesa românească „Zăpăciții“.

Producțiunea e arangiată de „Filiala Orăștie (Nr. 261) a „Reuniunii pentru ajutorarea și penzionarea muncitorilor invalizi din Ungaria“. După producție joc.

„Libertatea“

— cu toate 3 adausele sale —
de acum pîn' la capătul anului
numai 3 cor. 50 fil!

Fără „Boblnaci“ numai 3 cor!

Petreceri.

— Comitetul parochial gr.-or cu concursul „Reuniunii femellor române gr.-or din Hunedoara“ invită la petrecerea cu joc ce să va arangia Duminecă, în 4 luole n. în pavilionul de vară a hotelului „Strauss“

— Inteligența română din Alba-Iulia invită la petrecerea de vară care o va aranja a doua zi de Ru-

sallii în reduta orășnească din Alba-Iulia. Venitul curat să destinează pentru fondul despărțămîntului Alba-Iulia al »Fondului de teatru Român«.

Moarte. Dimitriu Pop preot gr.-cat., protopop campestru caes. reg. în retragere, Cavaler a Ordinului reg. Francisc Josef. I. proprietariul Crucii de aur pentru merite etc., — a răposat în 17 Maiu n. în Rusul de jos, în anul al 75 lea a vieții. Odihnească 'n pacer!

— Lucreția Barbescu născ. Bocu preoteasă și învățătoare diplomată, după un morb greu și îndelungat, a încetat din viață în Cîrnești, în 16 Mai n. în al 27-lea an al etății și al 8 lea al fericoitei sale căsătorii. Fie-i țărîna ușoară.

— Ioan Simce, econom fruntaș în Dobra, — a răposat în 23 Maiu n. la Orăștie, în etate de 84 ani. Fie-i țărîna ușoară!

Mulțumită și recunoștință în numele poporului gr.-cat. din Igrîș marelui mecenat Vasile Stroescu pentru darul de 200 cor. cu care a ajutat sf. noastră biserică edificîndă. Dzeu să-'i binecuvinte mîna cu care a ștres multe lacrimi și a alungat multe griji din poporul nostru. Igrîș Mai 1911. Luca Lupescu, paroch, Elena Sântion învățătoare.

POSTA REDACȚIEI

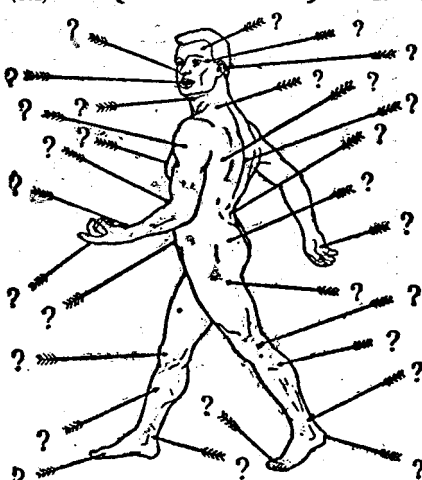
Dlul Zah. Olt. în Sigh. Ți-am trimis 3 numeri de probă. Îți mai vin folle 2 săptămîni, apoi de nu trimiți plata, să opresc, căci noi pe credit nu dăm.

Dlul X. J. în Or. „Răsunet“ și „Steaua“, încercări prea slabe. Nu's de publicat. Trimite poporale, bine alese, și bucurare.

„Steluța“. Slabă.
St. Solci, care a pus bani la Aiud (N.-Enyed) la postă: 3 cor. 40 fil. în 18 Mai, scrie-ne curat cum ți chiamă comuna, că nu putnm ghici, așa de rău ai scris. Dă adresa curat de tot!

Te sagatează?

(142) (Al dureri?) 20-25

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; ro-pede și sigur vindecă: reumă (spurc), slă-bie de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amor-teală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gît și morburii din curent ori răceală. devărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețală, rigăeli, haemo-roido și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa

Eugen V. Feller, apotecar
Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab.)

Tirgul la Seliște

(comit. Sibiiului) va avea loc în următoarele zile: în 11, 12 și 13 Iunie n. tirg de vite cornute și cai, — iar în 14 Iunie n. tirg de mărfuri (slobod).

(185) 1-1 Primăria comunală.

HAMURI

dela cele mai ieftine până la cele mai fine și de lux, — frîne, șauce, șezuturi pentru trăsuri (ziț-uri), — pregătește pe chezeșie din cea mai bună materie și cu prețuri moderate! — Asemenea primește repa-raturi și le execută îndată și binel

Ioan Comă
măestru curelar în Orăștie
(Casele Dr. Schull, piața-mare).

Asigurări contra grindinei

mijlocește la o puternică bancă de asigurări, administrația foii noastre „Libertatea“. Cei-ce ar dori să-și asigure holdele contre grindinei, să ne ceară informațiuni.

Pentru Valea-Geoagiului
face asigurări contra grindinei, dl preot Ioan Andrei Domșa din Bozeș.

P. T.

Am onoare a Vă comunica, că cu 1 Maiu st. n. 1911, mi-am mutat cancelaria advocațială din str. Jenőherczeg în casa mea proprie din Timișoara-Cetate, strada Petőfi Nr. 4, vis-à-vis de biserica catedrală rom.-cat. din piața Losonczy.

Cu stimă

(174) 2-3 Dr. Pompil Cioban,
advocat.

În Orăștie, strada Grădi-narilor, să află

de vânzare
o grădină foarte potrivită
pentru

2 locuri de casă.
Să vinde și în două părți.

A să adresa la
Dumitru Martin,
măsar în Orăștie.

(182) 2-2

VAR!

În fabrica de var din ORLAT să arde și expediază zilnic în mare și mic renumitul:

Var de Orlat
liber de piatră și zgură!

Preț moderat, serviciu prompt și real!

I. Banciu.
Orlat (Szeben m.)

(183) 1-10

Atenție! Societé des : : Papiers Abadie.

Fiindcă în timpul din urmă s'au pus în vânzare felurite imitații de ale cunoscutei și iubitei marcă de tuburi pentru cigarete

RIZ ABADIE (RIZ DORÉ)

recercăm pe on. noștri mușteri, să fie atenți la numele **Abadie**, pe care imitațiile vor să-l înlocuiască cu alte numiri. Feriți-vă de cumpărarea imitațiilor de calitate mult mai slabă! Noi le-om urmări pe calea legii.

Societatea de hirtie de țigarete.
2-26 (148) „ABADIE“.

4 vieri

soiu: albi englezești (Yogshir), de 1 an de bătrîni, — foarte frumos dezvoltati:

de vânzare,

la Domeniul din Boblna a dlui Dr. A. Vlad.

(176) 2-3

Anunț de căsătorie.

Un tînăr măiestru, care are un venit anual curat de 1200—1500 fl. (3000 cor.) caută o tînără de soție, în etate de 18—24 ani, cu cultură potrivită, să poseadă și limba maghiară, să aibă avere 1000—2000 fl. Reflectantele vor afla adresa la Administrația foii, care va trimite scrisorile la locul lor.

(173) 2-3

4 tauri

din cari: 1 Simenthal soiu curat, și 3 Pinzgau, asemenea soiu curat, din vaci și tauri veniți original din Tirol!, — să află

de vânzare

la subscrisul. Unul (de Pinzgau) a căpătat certificatul ot-cios, ceialalti sunt încă numai de cîte 17 luni, deci peste o lună să pot și aceștia folosi.

Nicolae Petrașcu

din Lanerăm Nr. 289.

(179) 2-2. (Lámkerék, p. Szászsebes).

CĂSĂTORIE.

Sunt comerciant la un oraș cu ținut românesc bun. Prăvălia îmi merge așa bine, că-am venit curat de 10—12.000 co-roane pe an.

În lipsa de cunoștință, îmi caut pe calea aceasta soție. Aș dori o fată de 18—24 ani. Să aibă și ea zeste de 8—10.000 florini. Poate fi și văduvă tineră.

Oferte, provăzute cu fotografie, să se trimită la Administrația „Libertății“ sub: „Singurel nu pot să fiu“, — de unde să vor trimite comerciantului. (170) 3-3

Strămutare de local.

Fac cunoscut onoraților mei mușterii și on. public din Orăștie și jur, că cu 1 Maiu mi-am strămutat

atelierul de curelar, tapesier și lakirer

din Drumul-țării dela Nr. 34, tot pe Drumul-țării la Nr. 53, și rog ca încrederea ce mi-s'a dat pîn'acum s'o am și în viitor.

Cu asigurarea, că toate lucrările le voi executa cu pricepere de specialitate, spre mulțumirea mușteriiilor, — rog a mi-să da și mai departe spriginul binevoitor.

Cu stimă:

Gustav Jüttner,
Tapecter, lakirer, curelar.

(184) 1-5

„Város-major Szanatorium“
și
„HYDROTHERAPIE“
26 odăi arangiate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.
Telefon 88-99.
Birou central; stabiliment medical:
Budapest, Ferenc körút 29.
n. a 8-9; d. a. 3-5.
Director-șef:
Dr. Cosmutza.
(884) 21-

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** birou de informație și **Agentură Românească.**

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și alte foruri, ori-a informații comerciale și în general în orice caz, dau în restimp de 2-3 zile ori-si-cui, rezolvind toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvirea favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate; serviciu prompt, informații detaliate. (47) 11-20

La casa aștept la gară.

L. OLARIU,
Budapest, Lajos uita 141 III/19.

Mașinist, caută loc!

Un mașinist, priceput la tot felul de mașini de îmblățit, fie ele m-nate cu vapor ori cu benzină sau oleiu brut, — caută loc de condus astfel de mașini.

Cei-ce au lipsă, să ceară adresa dela Administrația foii. (171) 3-3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil., Roșu 76 fileri.

Vinuri noi: Rizling 56 fil., Rizling și Ruge amestecat 52 fil., Siller 54 fil.

Rachie de trôvere (comină) K 150
Rachie de comină specialit. » 2-
Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru în fileri. Vinurile și rachie să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.
PETRU BENEA,
proprietar de vii și neg. de vinuri.
(15) Világos, (Arad m.) 15-22

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articiu de vînzare!), cât și soiuri de vin: rizling, mușcateler, etc. —

să găsească de vînzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC**

DIN BOBALNA

lîngă Orăștie, proprietatea dlui **Dr. AUREL VLAD.**

Pentru toamna de față și pentru primavară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la Bobilna, fiind foarte bine grijite, nu le-a făcut nici o stricăciune, altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, să trimită Catalogul cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:
„DOMENIUL DIN BOBILNA“
a dlui Dr. A. Vlad: Bâbalna, u. p. Szászváros.

NB. Pentru vîterii din Ardeal e îndeosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierele dela Bobilna crescute și deprinse cu clima deluroard ardelenescă. La șes, frește, și pritește cu atât mai ușor. (34) 9-

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume universal livrează cele mai bune construite și durabile

MOTOARE și de benzin
LOCOMOBILE oleu brut
gaz și
gaz sugativ.

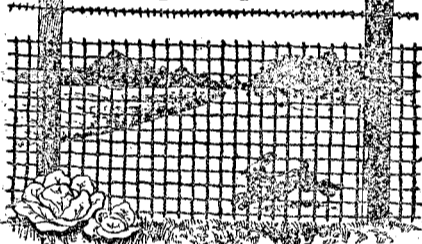
Lucrarea cea mai ieftină, mai sigură, neconturbată! Prețuri teștine. Plăți favorabile. Garanție în toată privința!

841 Reprezentant general: 25-26
Victor Korányi Budapest
VI, Liszt Ferenc-tér 9.
Telefon 64-64.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără păreche potrivit!

(85) Ușor de mannat! 10-20

Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că

Teșetura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fileri și mai mult

Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,

fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ünöl-ut 48/85.

Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

!! FRUMȘETA !!

(169) 2-10.

CREAM DE BENZOE MYGDALÉ servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor — dînd-totodată și o finețe deosebită. Delătorează tot felul de necurățenii de pe față și mâni, precum pete, bubite, zgrăbunțe, pisteni (mitesser), precum netezește și zărciturile. Fața și mânilor să curăță sigur deja la vre-o cîteva zile de folosință. Prețul numai 60 fileri.

SĂPUNUL DE BENZOE MYGDALÉ. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 fileri.

POUDRE VETURIEN. Acopere foarte bine încît nici nu să observe că fața este pudrată. Prețul 1 coroană.

Toate acestea să pot primi dela farmacistul **CORNEL DEMETER,** ORĂȘTIE — Szászváros.

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și teșetură de Bacula; impletituri de sîrmă; hirtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; tinichea neagră și țincuită. 5-10

Să găsească la firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

Cele mai bune
călcîie de gummi
sunt călcîiele:

Halical	PREMIER	Biciclu
Executate prima și valoros!		Cea mai naltă perfecție tehnică.
Catalog gratis.		in Eger (Boemia).
Atelierele „Premier“		Reprezentant: Carol Reck, Orăștie.
		(163) 4-10

Practicantî de prăvălie.

În prăvălia de ferărie a subscrisului află aplicare imediată sub condițiuni favorabile 1 eventual 2 băeți, ca practicantî.

Cei cu clase gimnaziale și cunoștință de limbi, sunt preferiți.

Stan Ștefla, (181) 2-3
com. în Sălîște, (Szellstye, Szeben m.)

CAROL KÖNIG

zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu întrarea seșonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din branșa mea, pe lîngă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comande primesc în *Str. Apei 33* (la dl I. Simegh) și la locuința proprie *Str. Riului nr. 7.*

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,
zugrav de odăi și firme în Orăștie.
(112) 9-10.

O calfă de prăvălei și un învățacel

afă aplicare numai dect în prăvălia mixtă a negustorului român:

Ioan Cutean,

(180) 2—2 din Brad (com. Hunedoarei).

Atențiune!

Să atrage atențiunea asupra noului depozit de spirt

din Orăștie, — unde să poate căpăta cel mai ieftin și nefalsificat Spirt, precum și Licuieruri, Vinuri, în detalii și în mare! — (143) 6—12

Fritz Chrestel
în Orăștie, Plața poliției.

(928) Nu cumpăra 19—20

nimic altceva contra

TUSEI,

contra răgușelei, catarului și flegmei, a tusei cu zgîrciuri și a celei măgărești,

dect gustoasele
CARAMELE DE PEPT alui
KAISER
cu chipul alor 3 brazi.

5900 atestate autenticate de not. public dela medici și privați, despre succesul cel sigur.

Pachetul cu 20 și 40 fil. Doza 60 fil.

Să capătă în Orăștie la apotecarul **O. Demeter și la J. Graffius.**

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,

Strada Cismădei Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articli pentru uniforme: săbil, chipiuri, porteepe, mănuși, etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu, :: :: :: :: după moda cea mai nouă. :: :: ::

Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

(159) 4—20

! ȚIGLĂ DE CIMENT!

Doritorii de a avea un coperiș de țiglă durabil pe mai mulți zeci de ani, să probeze cu țigla de ciment pregătită în Prima întrepr. de țiglă din ciment alui **George Oprean, Orăștie.**

Un metru pătrat țiglă de ciment are o greutate de cca 29 kgr., pe cînd cea de pămînt are o greutate de cca 36 kgr., așa dară un coperiș de 1000 țigle din ciment e mai ușor cu 450—500 kgr., ca un coperiș de 1000 țigle din pămînt.

Prin diferența aceea mare a greutății, la țigla de ciment să poate folosi tot lemnul de lipsă din material mai subțire și așa să cruță mult și în prețul de cumpărare și zidul nu suferă așa greutate mare, ca cu țiglă de pămînt.

Țigla de ciment suferă contra focului, contra apei și contra mușchiului. În caz de foc nu creapă, ca cea de pămînt, ajungîndu-o apa și zăpada, mai tare să întărească, pe cînd cea de pămînt să înmoaie, să îngreună și prinde mușchi. E lucru cunoscut că cimentul din ce trece să întărească, pe cînd pămîntul să înmoaie, creapă și face gropi.

(116) 6—6

Tot aci să aflu ori-și-cînd ciment proaspăt, cu sacul sau cu vagonul, de calitatea cea mai bună și mai ieftin ca ori-unde.

Comandele să **George Oprean**, prima întreprindere de țiglă primesc la: **George Oprean**, din ciment în Orăștie.

MASINA DE SNODAT TRIFOI
CUMECANISM DE
CURATIT SIMPLU SI DUPLU
LARGIMEA TOBEI PANA LA 650/1250
MANABIL CUMASINA DE VAPORI, MOTOR SI VARTEU
MASINA BREVETATA UNITATE UMBLATIT DES NODAT SI CURATIT TRIFOI
PRETURI EFICIENTE CONDITIUNI DE PLATA DVANTAGIOASE CATALOG TRIMETE LA DORINTA GRATIS
FIRMA SZUCS ODON BUDAPEST
VINAGYMEZO-UTCA 66

VIN!

Am circa 40 buți de vin, numai original ardelelesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52 fileri) litrul.

HANS STEPHANI,
Hotel „Transsylvania“
12—45 Orăștie. (63)

Nu numai în

AMERICA

(167) 3—3

zac banii pe drumuri, ei și la noi ușor poți ajunge milionar!!!

Cum să pot câștiga pe ușor 3 și 1/2 milioane??!

Cumpărînd dela noi o obligațiune de câștig cu premie convertită dela

Banca Hipotecară Ungară și una dela Pesti Hazai!!!

Acstea sunt cele mai de valoare și cele mai căutate lozuri, fiind garantate din partea visteriei statului! Ele să vînd ca pita caldă! Pentru a înlezni cumpărarea lor fiecăruia, le vindem de prezent ambele pe:

36 rate lunare de cîte 10 coroane.

Cele mai mari șanșe de câștig!!!

9 trageri anual!!!

Iată câștigurile principale: 1.000.000

Coroane 500.000—, 400.000—, 300.000—, 2 de 200.000—, 100.000—, o mulțime de 75.000—, 50.000—, 40.000—, 25.000—, 10.000— și nenumărate mai mici!

Toate câștigurile acestea ajung în fiecare an la sorți în decursul celor 9 trageri, cari sunt în 5 Februarie, 25 Februarie, 25 Aprilie, 5 Iunie, 25 Iunie, 25 August, 5 Octomvrie, 25 Octomvrie și 25 Decemvrie!

Cu plăcere vindem aceste obligațiuni s'au lozuri și numai singuratic:

Una obligațiune dela Banca Hipotecară Ungară cu 6 trageri anual pe 36 rate lunare de cîte 6 coroane, Una Obligațiune dela Pesti Hazai cu 3 trageri anual pe 36 rate lunare de cîte 5 coroane.

Cine ne trimite rata primă, — adevă suma de 10, 6 sau 5 cor., — acelaia îndată îi trimitem Lista de rate legală, în care să inducă Seria și Numărul lozurilor ce i-s'au vîndut, pe baza căreia imediat ia parte la joc. Deja după achitarea ratei prime este îndreptătit cumpărătorul la proximele trageri, iar câștigurile cu care i-s'ar trage lozurile, sunt în întregime ale lui. De sine să înțeleagă, că achitînd și ratele viitoare regulat în fiecare lună, va juca neîntrerupt un șir lung de ani de zile, putînd câștiga cu acelaș loz și de mai multe ori. După 3 ani, cînd cumpărătorul a ajuns să plătească toate ratele, (cine vrea, poate plăti și mai multe rate de odată), — va primi dela noi lozurile, respective obligațiunile originale și va juca mai departe, fără ca să trebuiască a mai plăti ceva! Până la achitarea tuturor ratelor obligațiunile originale să păstrează în casa noastră de fer, sub controla statului. Obligațiunile sau lozurile acestea au o valoare permanentă și să pot vinde ori-cînd cu prețul de bursă, sau să pot lombarda, zălogi.

Tot lozul trebuie să se tragă și să câștige necondiționat!

Nime să nu întîrzie cu trimiterea ratei prime, pentru a putea lua parte la tragerile din luna viitoare! Cu zece, ba chiar cu sutele ne vin comandele în fiecare zi dela sărac și bogat, dela știutor de carte și neștiutor, dela toți aceia, cari doresc a-și ușura greul vieții! Fiecare poate câștiga milioane! Nu vă resgîndiți mult! Fiecare să-și încerce norocul! Nu ști din ce tufă sare iepurele! Grăbiți deci, tragerile viitoare vor fi în 5 și 25 Iunie! Comandele să pot face pe cuponul dela mandatul postal (asignațiunea de bani), trimițîndu-se rata primă, — adevă suma de 10, 6 sau 5 cor., — și scriindu-se adresa corectă și legibilă. Pentru achitarea celorlalte rate, vom trimite stimăților cumpărători ceuri postale, prin ceea-ce vor cruța speșele de porto. Cu deslușiri stăm la dispoziția fiecăruia.

ŰSTREDNÁ BANCA ŰCASTINNÝ SPOLOK, Budapest, V., Sas-utca 24 szám.